

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **K/8455.**

Benyújtás dátuma: **2024-05-14 18:02**

Parlex azonosító: **IQLQIR510001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Benyújtó: **Dr. Vadai Ágnes (DK)**

Tisztelt Elnök Úr!

Az Alaptörvény 7. cikk (1)-(2) bekezdése, valamint az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) bekezdése alapján írásbeli választ igénylő kérdést kívánok benyújtani

Az írásbeli választ igénylő kérdés címzettje: **Dr. Polt Péter, legfőbb ügyész**

Az írásbeli választ igénylő kérdés címe: **"Nem lenne dolguk?"**

Tisztelt Legfőbb Ügyész Úr!

I.)

A Szabad Európa nevű internetes hírportálon megjelent részletesen elemző tudósítás szerint „valótlan tartalmú, de legalábbis a kivitelezői szerződésnek nem megfelelő ügynevezett kézre jelentési dokumentumok alapján vehette át az állam 2021 végén Mészáros Lőrinc cégtől a GSM-R vasúti fejlesztés optikai hálózatát több szakaszon is – legalábbis erre utalnak a Szabad Európa birtokába jutott dokumentumok és részben nyilvánosan is elérhető információk.

Hónapokig tartó pereskedésükbe telt, amíg megkapták az Építési és Közlekedési Minisztériumtól a GSM-R vasúti fejlesztés átadás-átvételi jegyzőkönyveit. Bár a fejlesztés teljes egészében közpénzből valósult meg, a minisztérium nem akarta kiadni a vonatkozó dokumentumokat, egészen a Kúriáig vitték az ügyet. Végül, miután a bíróság harmadfokon is a Szabad Európának adott igazat, megkapták tizenhárom szakasz átadás-átvételi jegyzőkönyvét.

A GSM-R fejlesztés lényege, hogy a fontosabb magyar vasútvonalak mentén a MÁV számára saját kommunikációs rendszert hoznak létre. Ez két részből áll: egyrészt egy nagy teljesítményű optikai kábelhálózatból, valamint egy csak ennek felhasználásával működni képes mobiltelefon hálózatból. Ezek révén nemcsak a mozdonyvezetők tudnak sokkal gyorsabban és biztonságosabban kommunikálni az egyes állomások szolgálattevőivel, de a mozgó vonatok és a biztosítóberendezések, váltók között is javul a kommunikáció, ami nagyban növeli a vasúti biztonságot.

A rendszer kiépítésére még 2018-ban írtak ki közbeszerzést, ezt az R-KORD Kft és az iCell

Mobilsoft Zrt. konzorciuma nyerte meg. Az R-KORD Kft. Mészáros Lőrinc cége. A beruházás eredeti értéke 58,85 milliárd forint lett volna és részben uniós forrásból valósult volna meg, a 2014-2021-es hét éves költségvetés terhére. Ezért nem volt mindegy, mikor fejezik be. A beruházás végül késve, csökkentett műszaki tartalommal, a tervezetthez képest drágábban és eltérő finanszírozással valósult meg.

A munkálatok ehhez képest elhúzódtak és a GSM-R megvalósítása körül folyamatosan zavarok voltak. Az egyik alvállalkozó, az Alépítmény Hálózat Kft. például körlevélben értesítette saját alvállalkozóit, hogy a GSM-R uniós forrásból (egészen pontosan: az Integrált Közlekedési Operatív Program – IKOP) finanszírozott szakaszainak építése „felfüggesztésre került”, ezért vonuljanak le az építkezésről.

Mint később kiderült, ez azt is jelentette, hogy számos kisvállalkozás nem kapta meg időben az elvégzett munkáért járó pénzét. Később az Építési és Közlekedési Minisztérium közölte lappal, hogy az R-KORD költségei elszállására hivatkozva az egész kivitelezési szerződést újra akarja tárgyalni. A munkák aztán néhány hét múlva újrakezdődtek és 2021. decemberben az akkor még létező Nemzeti Infrastruktúra Zrt. illetékes vezetői át is vették azt.

Tényként rögzíthető, hogy az átadás-átvételi jegyzőkönyvek formátuma és az azokban tett megállapítások – az adott vonalszakasz nevének kivételével – teljesen ugyanazok. Tartalmuk szerint az R-KORD kijelenti, hogy az adott vonalszakaszon az optikai fejlesztést a követelményeknek megfelelően megvalósította, ezt pedig a független mérnök nyilatkozatban tanúsítja.

A jegyzőkönyvek 6.3-as pontja hivatkozik az úgynevezett „készre jelentésre”, amit egy külön dokumentumban nyújtottak be. A NIF, mint megrendelő nyilatkozik arról, hogy saját ellenőrzései, valamint a Független Mérnök (Key-Telekom Kft.) hivatkozott nyilatkozata és Üzemeltető hivatkozott kiadmánya alapján elfogadta a készre jelentést.

A jegyzőkönyvek keltezési dátumai alapján megállapítható, hogy a készre jelentések jegyzőkönyvei 2021. október 21. és 2021. december 14. közötti dátumokat tartalmaznak, értelemszerűen mindegyik az átadás-átvételi jegyzőkönyvnél korábbi.

A hírportál információi szerint az átadás-átvételi jegyzőkönyvek aláírását követően, részben már 2021. decemberében is történtek az állam részéről kifizetések a kivitelező R-KORD felé. Csakhogy a Szabad Európa információi szerint az átadott infrastruktúra több esetben még egyszerűen nem volt olyan állapotban, hogy a megfelelő optikai méréseket el lehessen végezni, és ezzel készre jelenteni az adott szakaszt.

A Szabad Európa információi, részben nyilvánosan elérhető adatok és a kiperelt átadás-átvételi jegyzőkönyvek dátuma, valamint az ezekben hivatkozott készre jelentési dokumentumok keltezése azonban több esetben is nehezen magyarázható anomáliákat mutatnak, mert többször is előfordult, hogy a már említett 2021. október-decemberi időpontokhoz képest - amikor a készre jelentés és az átadás-átvétel megtörtént - később kerültek ki a már említett kültéri kabinetek és úgynevezett optikai rendező modulok (ODF-ek).

Legalább egy esetben az átjátszótorony nyilvánosan elérhető építési engedélyének dátuma is későbbi, mint a készre jelentés és az átadás-átvétel. Több esetben pedig olyan határidőkkel születtek meg a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság részéről ezek a határozatok, amik, ha valóban minden úgy történt, ahogy a dokumentumokban szerepel, akkor irreálisan gyorsnak tűnő kivitelezést sejtetnek.

A GSM-R-t uniós pénzből tervezte megvalósítani a kormány, és kapott is erre forrást Brüsszelből, egyes szakaszokat az IKOP, mások a CEF (Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz) révén finanszíroztak volna. Csakhogy 2023. február 6. napján, a kihelyezett soproni kormányülésen nem nyilvános, úgynevezett 2000-es kormányhatározatot hoztak arról, hogy kiveszik az IKOP-ból az érintett szakaszokat, és teljes egészében magyar adófizetői pénzből finanszírozzák az elkészítésüket. A döntés szerint nem mellesleg ráadásul 17 milliárd forinttal meg is toldják a költségvetést, mert az R-KORD arra hivatkozott, hogy az ukrán háború miatt irreálisan nőttek a költségei és az árai.

(...) látszott, hogy a nem tartott határidők miatt fennállt a veszélye, hogy az Európai Bizottság végül forrást tart vissza, ráadásul uniós pénz esetében értelemszerűen az EU Csalás Elleni Hivatala, az OLAF is illetékes lett volna az esetleges szabálytalanságok kivizsgálásában. A CEF-által finanszírozott szakaszokra ugyanakkor még érvényesek ezek a kitételek, és van több ilyen is.

A GSM-R2 végül nem csak későn, drágábban, de ezekhez képest csökkentett műszaki tartalommal, a korábbiakhoz képest rövidebb szakaszokon valósul meg ténylegesen. A korábban senki által nem cáfolt információink szerint a tervezett 270 távközlési torony helyett csak mintegy 130 épülhet meg, az eredeti 2225 kilométernyi vasúti pálya helyett pedig csak mintegy 1800 kilométeren húznák ki az optikai hálózatot.

Ugyanakkor az információk szerint a tornyokat és a kültéri kabineteket már legyártották, ezeket jelenleg egy telephelyen, illetve raktárban tárolják, kérdés, fel lehet-e majd másra használni őket. Ugyanakkor fennállhat a gyanúja, hogy a gyártás ténylegesen feleslegesnek tűnő milliárdos kiadást jelentett.

A leírt előzmények alapján érthetetlen, hogy az állam meg sem próbált kötbért érvényesíteni a konzorciummal szemben, igaz, hogy ennek szerződés szerinti értéke mára már akkora lehet, hogy ezzel mind az R-KORD, mind az i-Cell súlyos pénzügyi helyzetbe kerülhetne.

Érdekesség továbbá, hogy az R-KORD munkavállalóinak száma időközben a 2021. májusi csúcsról (235 fő) az Opten céginformációs rendszer adatai szerint 2024. februárjára kevesebb, mint tizedére, 21-re csökkent. Azóta sem cáfolt információk szerint ugyanakkor számos olyan beruházáson, ahol korábban az R-KORD dolgozott, ma is a cég korábbi alkalmazottai, gépei, gépjárművei vannak jelen, de már más cégek képviselőiben. Ez akár arra is utalhat, hogy a gazdasági vállalkozást fokozatosan kiüritik, ami egy csőd, vagy felszámolási eljárás során nyerhet jelentőséget.”

II.)

Aki szándékos, jogellenes és társadalomra veszélyes, vagyis bűnös elkövetési magatartással jogtalan előnyszerzés, vagy hátrányokozás céljából a hivatali kötelességét szándékosan megszegve,

jogtalan haszonszerzés végett színlelt gazdasági tevékenység végzésével vagyoni hátrányt okoz, vagy a közpénznek minősülő vagyonelemekkel kapcsolatos vagyonkezelői szabályok megszegésével járó tevékenységet fejt ki, az bűncselekményt követ el.

Ugyanígy bűncselekmény a közbeszerzési, vagy koncessziós eljárásban a versenyt korlátozó megállapodással történő ügylet és megállapodás, illetve a bennfentes információk jogellenes felhasználásával kötött megbízás, ajánlattételi eljárás és pénzügyi ügylet is.

Ezek felderítése és szankcionálása érdekében az ügyészség az igazságszolgáltatás „független” közreműködőjeként, a büntetőeljárás közvád diszkrecionális monopóliumát képviselő szervezetként és a törvényesség legfőbb őréként eljárva a Be. 4. § (1) bekezdése alapján a tudomására jutott, közvadra üldözendő bűncselekmény gyanúja esetén hivatalból köteles megindítani a büntetőeljárást.

Mindezek alapján az ügyben konkrétan felvetődhet a Btk. 376. §-ában írt **hűtlen kezelés** bűntette, a 305. §-ban szabályozott **hivatali visszaélés**, a 410. §-ban írt **bennfentes kereskedelem** bűntette, a 290. §-ban rögzített **vesztegetés** bűntette, a Btk. 374. §-ban rögzített **gazdasági csalás** bűntett és a Btk. 420. §-ban rögzített elkövetési magatartású **versenyt korlátozó megállapodás közbeszerzési és koncessziós eljárásokban** bűncselekmény, továbbá a **csődbűncselekmény** (Btk. 404. §) és a Btk. 342. §-ában meghatározott **közokirat-hamisítás** bűntette elkövetése megalapozott gyanújának megállapíthatósága is.

III.)

a.) A Be. 4. § (1) bekezdése szerint az ügyészség és a nyomozó hatóság a tudomására jutott közvadra üldözendő bűncselekmény miatt hivatalból megindítja a büntetőeljárást. Ezek alapján a büntetőeljárás lefolytatása nem mérlegelést tűrő szubjektív döntés lehetősége, hanem explicit kógens törvényi kötelezettség.

b.) Magyarország Alaptörvénye 39. cikke (2) előírja, hogy a közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni.

c.) Az ügyészség működéséről szóló törvény szerint az ügyészség az igazságszolgáltatás független közreműködőjeként köteles részrehajlás nélkül, objektíven eljárva következetesen érvényesíteni az állam büntetőigényét, továbbá a közérdek védelme érdekében aktívan és tevékenyen közreműködni annak biztosításában, hogy mindenki betartsa a törvényeket és a jogszabályok megsértése esetén köteles hivatalból fellépni a törvényesség érdekében.

d.) A Belügyminisztérium, az Állami Számvevőszék, a Kúria, a Legfőbb Ügyészség, az Országos Bírósági Hivatal, a Közbeszerzési Hatóság, a Magyar Nemzeti Bank és a Gazdasági Versenyhivatal pár évvel ezelőtt közös nyilatkozatot adott ki arról, hogy mennyire elkötelezettek a korrupció elleni fellépésben.

A közlemény szövege szerint vallják, hogy „az integritás, az etikus magatartás és működés a jól

irányított állam egyik sarokkövét jelenti, mely elősegíti az államba vetett bizalom fenntartását a korrupció és az uniós támogatásokkal kapcsolatos visszaélések megelőzését.”

e.) Ezzel szemben az **Európai Bizottság Magyarországról kiadott jogállamisági jelentésében** az igazságszolgáltatási szervek és intézmények működésével kapcsolatban rendszeresen több hiányosságot, problémát és jogállamban elfogadhatatlan visszásságot fogalmazott meg.

A magyarországi korrupciós helyzettel, az ilyen cselekmények büntetőjogi felderítésével, a korrupciós ügyekben eljárni köteles hatóságok magatartásával és az ilyen bűncselekmények miatti eljárások eredményességével és a jellemző sajátosságaival kapcsolatban a Bizottság megállapította, hogy „a korrupciót üldöző hatóságok felett nincs megfelelő civil kontroll, a gazdasági és politikai elit összefonódása nehezíti a korrupciós ügyek feltárását, amikor az elit kerül korrupciós gyanúba, akkor az illetékes szervek jellemzően nem lépnek. A korrupció elleni küzdelem csak a hivatalnokok és rendőrök megvesztegetésének üldözésében merül ki.”

Az EU jogállami jelentése, valamint az OLAF évek óta tett jelzései, jelentései és megállapításai az ön nyilatkozataival szemben régóta minden részletben is egybehangzóak arra, hogy „Magyarországon általános és rendszerszintű lett a hivatali korrupció a közbeszerzések, európai uniós és az állami támogatásokkal megvalósított projektek, a privatizációs ingatlanügyletek és a kiemelt állami nagyberuházások kapcsán, amelyek kivizsgálásában és az elkövetők törvényes felelősségre vonásában a nyomozó szervek és az ügyészség sem következetesen a kötelessége szerint jár el.”

f.) Az **Alaptörvény R.) cikkének (2) bekezdése szerint** Magyarországon a jogszabályok mindenkire kötelezőek. A 29. cikk pedig azt rögzíti, hogy az ügyészség, mint a független köztisztviselő következetesen köteles fellépni minden jogsértő cselekménnyel szemben.

g.) Az **ügyészségről szóló 2011. CLXIII. tv. 1. § és a 2. §-ában írtak alapján** az igazságszolgáltatás közreműködőjeként érvényesíti az állam büntetőigényét, a közérdek védelme érdekében közreműködik annak biztosításában, hogy mindenki betartsa a törvényeket és a jogszabályok megsértése esetén fellép a törvényesség érdekében.

h.) A **büntetőeljárásról szóló 2017. XC. tv. 26. § (2) bekezdés b.) és c.) pontjában rögzítettek szerint az ügyészség a felügyeleti jogkörében eljárva ellenőrzi a nyomozó hatóság eljárásának törvényességét** és a rendőrség megalapozatlan és így törvénytisztító határozatát hivatalból eljárva megváltoztathatja, vagy hatályon kívül helyezheti.

A büntetőeljárásról szóló 2017. XC. tv. 25. §-ában rögzítettek szerint az ügyészség a köztisztviselő, aki nyomoz, felügyeli a bűncselekmények felderítésének törvényességét, valamint irányítja a vizsgálatot.

Az ügyészség a törvény rendelkezése alapján eddig is köteles lett volna és köteles lenne kivizsgálni az említett jogügylet vonatkozásában esetlegesen megállapítható jogellenes cselekményeket és az esetleges törvénytisztító határozatokkal kapcsolatos büntetőjogi és egyéb más jellegű jogi felelősséget!

IV.)

Mindezek alapján kérdezem, hogy:

- 1.)** A jogsértések ellen fellépni köteles, közpénzből és az állampolgárok közbizalmából működő ügyészségi szervezet vezetőjeként mit tett ön, továbbá az igazságszolgáltatás független és pártatlan közreműködőjeként milyen intézkedéseket tett az ügyészség a leírt cselekménnyel és történésekkel kapcsolatos törvénysértések komplex, átfogóan minden releváns körülményre kiterjedő és teljeskörű kivizsgálása érdekében?
- 2.)** Meddig fogja még folytatni, nem unja és nem tartja abszurd ellentmondásnak azt a folyamatos vérlázító, megengedhetetlen és elfogadhatatlan, hanyag és rátarti nagyképűséggel mutatott közömbös, objektíve szakszerűtlen és törvénysértő hozzáállását, hogy az ügyészség soha semmilyen ehhez hasonló nyilvánvalóan bűncselekmény elkövetését valószínűsítő Fidesz és kormány-közeli cégek jogügyleteit nem hajlandó megalapozottan, törvényesen és szakszerűen kivizsgálni?
- 3.)** A történetek pontos, részletes, precíz és tételes kivizsgálása, a cselekményt meghatározó történeti tényállás megállapítása és a rendelkezésre álló további releváns tények, adatok és bizonyítékok összegyűjtése, majd azokból a megnyugtatóan korrekt, szakszerű és megalapozott jogkövetkeztetések levonása érdekében a büntetőeljárás törvényben kontemplatív absztrakcióval kötelezően előírtan alkalmazandó szabálynak megfelelően az ügyészség az officialitás alapelvének megfelelően eddig miért nem indított eljárást az ügyben?
- 4.)** Ha az ügyben már eljárás indult, akkor a megállapított történeti tényállás ismertetésével részletesen, pontosan és konkrétan tájékoztasson az ügy aktuális állásáról, a meghozott érdemi döntésekről és intézkedésekről, valamint azok indokairól!
- 5.)** Az ügyészség ön szerint kivétel nélkül mindig szakmailag világszínvonalú és minden eljárásjogi problémát áthidalva villámgyorsan elvégzett vizsgálata milyen részletes, érdemi ténymegállapításokat tett és milyen konkrét eredménnyel járt?
- 6.)** Nem gondolja és tényleg nem zavarja, hogy az ilyen és ehhez hasonló történések alapjaiban rendítik meg az állampolgároknak a pártatlan, független és objektíven dolgozni köteles közhivatalok működésébe vetett bizalmát és hogy mindez abszolút ellentétes a demokratikus jogállam operatív garanciákkal biztosított és effektív funkcionális működésével?
- 7.)** A tartalmatlan és csak nevetségesen üres frázisokat ismételtető korrupcióellenes hatékony és eredményes ügyészségi fellépésről szóló üres deklarációi helyett végre kíván-e a gyakorlatban konkrétan intézkedni a korrupciógyanús ügyekben, vagy a hivatali hatalmával szándékosan visszaélve továbbra is asszisztál-e az informális politikai érdekek érvényesítéséhez és az ehhez hasonló jogellenes, erkölcstelen és jogállamban egyértelműen elfogadhatatlan ügyek és cselekmények szándékos elleplezéséhez?
- 8.)** Legfőbb ügyészként az igazságszolgáltatás - ön szerint - független, pártatlan és önálló szakmai közreműködőjeként és Magyarországon a jogrend, a törvényesség és az igazságosság legfőbb őreként és annak védelmében mindenkor eljárni köteles ügyészség teljhatalmú egyszemélyi vezetőjeként milyen konkrét intézkedéseket tart szükségesnek a hasonló szándékos visszaélések megszüntetése, és jövőbeli megakadályozása érdekében?

Budapest, 2024. május 14.

Dr. Vadai Ágnes
Demokratikus Koalíció